

Intervenció en el Parlament de les Illes Balears

La Federació d'Associacions de Jubilats i Pensionistes de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, es va fundar el 1992 per protegir, defensar i enfortir les agrupacions i associacions federades, les quals contribueixen, en bona mesura, a solucionar i pal·liar gran part dels problemes de les persones majors defensant els seus fins i interessos, i proporcionant-los espais adequats a on poder desenvolupar les seves activitats socials, culturals, recreatives i d'oci, i assessorament divers en matèries i aspectes puntuals de la vida quotidiana.

Gaudir d'aquestes millores socials, al llarg dels darrers anys, ha fet possible l'optimització de l'estat anímic i de la salut en general d'aquest col·lectiu tant a les Illes Balears com a la Península, a on les federacions i associacions es consolidaren amb gran èxit. Tant és així, que el 1999 un nombre important de federacions va arribar a la conclusió que era necessària una Confederació a nivell Nacional que defensàs i protegís l'espai social i cultural de les persones majors. Així, a Madrid, el 4 de Maig de 2000, es va fundar la *Confederación Española de Organizaciones de Mayores (CEOMA)*, que integra actualment la majoria de les federacions espanyoles i que a la Junta Directiva hi pertany la nostra Federació en qualitat de vocal.

Amb la intenció de continuar la labor de la Federació d'Associacions de Jubilats i Pensionistes de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i proporcionar-li un nou impuls, la nova Junta Directiva sorgida del Congrés celebrat a Cales de Mallorca el 5 de Juny de 2010, Presidida per Rafael Verger Terrasa, des del pluralisme i la independència, s'esforça en aconseguir les fites i objectius que el col·lectiu de majors anhela.

En aquest sentit, per formular les propostes que més ens preocupen, elaborades amb la saviesa de la nostra experiència i el seny propi de la nostra edat, ens trobam avui al Parlament de les Illes Balears per tal explicitar-les.

Però, abans de començar, voldria fer un reconeixement a les generacions de majors que ens han precedit en la labor d'encendre la flama de la lluita contra les injustícies socials i la defensa dels més necessitats. Per això, vull recordar-vos: "Que el que oblidava els seus majors no és digne de dur els seus cognoms". A ells, els nostres pares i padrins, hem d'agrair que quan començava el segle XX lluitaren decididament per una Seguretat Social naixent de la qual avui en podem gaudir tots.

Tanmateix, tampoc podríem argumentar les nostres propostes obviant la forta crisi econòmica que s'està patint en tot el món, la qual està produint una greu situació econòmica que fonamentalment afecta negativament els treballadors i

treballadores en atur i les persones majors. Per tant, haurem de convenir la necessitat, cada cop més imperiosa, que els col·lectius més afectats siguin un dels elements més importants alhora d'aportar idees i participar en la presa d'acords i mesures que pal·liïn o solucionin la tan injuriosa crisi.

No podem permetre el retrocés o menyscabament de cap de les lleis que conformen, en l'actualitat, els quatre pilars de l'Estat del Benestar -Pensions, Educació, Salut i Dependència- amenaçades per polítiques i sistemes neoliberals, úniques o principals culpables de conduir-nos a tan complicada situació crítica.

Hem de ser conscients que el nostre sistema democràtic articula mecanismes que permeten a les persones majors tenir accés a les decisions de govern de l'administració en tots els seus àmbits, i que aquests i altres mecanismes que s'estan generant els hem d'aprofitar per a defensar els nostres drets i reivindicacions i respondre així als reptes que s'escauen, en cada moment i circumstància, amb la coherència i sentit comú perquè aquestes puguin prosperar.

Sobre la Llei de Dependència, el bot qualitatiu més important que ha donat Espanya cap a la consolidació de l'Estat del Benestar en els darrers 20 anys, on es reconeix per primera vegada el dret de les persones majors que no es poden valer per si mateixes a ser ateses per l'Estat i a rebre els serveis que els corresponguin, o, en el seu cas, les prestacions econòmiques que pertocuin, la qual ha vingut a conformar el quart pilar de l'Estat del Benestar, juntament amb la universalització de les pensions, la sanitat i l'educació, a la vista de la greu situació per la qual travessa una gran quantitat de persones dependents, que no reben el servei o que el reben de manera insuficient, s'ha de reclamar una major diligència en el desenvolupament de la seva norma i, a la vegada, denunciar el seu escàs o insuficient desenvolupament a Comunitats com València, Canàries o Madrid.

Dir per altra banda, que no pensam limitar les nostres reivindicacions als temes que majorment defineixen l'Estat del Benestar, sinó que també, amb el mateix seny i mesura, ens mourem en la defensa d'aquells que influeixen en la qualitat de vida -vivenda, transport, cultura, oci, agricultura, medi ambient, violència de gènere, maltractaments, etc.- per tal d'aconseguir una societat més justa, més lliure i més cohesionada.

Precisament, referint-nos als maltractaments a les persones majors, el Consell d'Europa, els defineix com: "Tot acte u omisió comés contra una persona major, en el quadre de la vida familiar, la seguretat econòmica, la integritat física o psíquica, la seva llibertat o comprometi greument el desenvolupament de la seva personalitat", i constata que la violència exercida contra les persones majors acumula una gran xifra d'actuacions impunes que queden amagades per l'elevada resistència a la denúncia. Per això, la nostra Federació vol sensibilitzar la societat en general, les institucions i el Govern de la necessitat de dedicar més esforços per a l'eradicació d'aquest greu problema social.

Existeixen sobre el tema estudis profusament documentats, elaborats a partir d'informes realitzats per professionals, treballadors i treballadores socials que ajuden físicament i psicològicament les persones majors en els seus domicilis, centres de dia, hospitals públics, residències etc., que arriben a la conclusió de

que per eradicar aquest mal es necessari augmentar el grau de formació dels cuidadors, conscienciar la societat dels valors i eficiència que atresora la gent gran i augmentar els recursos destinats a pal·liar el problema. Aquests estudis, hauran de servir d'eina fonamental per elaborar propostes encaminades a la seva solució.

Quant a la Llei integral de noves mesures contra la violència de gènere, la qual ha permès la creació de jutjats específics i l'especialització de fiscals en la matèria, així com la posada en funcionament de protocols d'atenció i assistència social integral per a les víctimes, des del reconeixement que s'està caminant en la bona direcció, hem de fer una crida d'atenció per reclamar un major esforç entre tots, posant cadascú de nosaltres el seu granet d'arena per avançar cap a una societat més justa i més civilitzada on ningú consenti, justifiqui o ignori qualsevol tipus d'agressió a les persones, i en especial atenció per les dones que són les que majorment pateixen el problema.

Per tot el que hem dit en els punts anteriors, "per la falta de protecció jurídica dels majors", (entre cometes) i per molts d'altres aspectes, la nostra Federació creu necessària la creació de la figura del Defensor del Major, la qual contribuiria a la protecció d'aquelles persones majors que en molts casos es troben desemparades, per quant pateixen situacions veritablement complicades, fins i tot dramàtiques, que per si mateixes no poden afrontar degut a la progressiva disminució de la capacitat sanitària i mental a conseqüència de la seva avançada edat.

Quant a Residències, tot i considerar que el nombre de places de tota Espanya es insuficient, s'ha de constatar que entre el 2001 i el 2005 aquestes és triplicaren, passant d'unes 85.000 places a unes 282.000. Aquestes xifres significaven 3,5 places per a cada cent persones majors de 65 anys, amb un preu mitjà en el centres privats de 1.342 euros al mes i de 956 euros en els centres públics que les feien pràcticament inaccessibles. Per altra banda, segons l'informe, una de cada set residències suspenia en l'atenció dispensada als seus usuaris, en infraestructures, en atenció mèdica, en seguretat i en neteja de les instal·lacions. En el 58% de les residències no hi havia metge permanent. La sala de rehabilitació tan sols es trobava en dos terços dels centres visitats i, en general, les residències privades eren les que menys havien invertit en infraestructures i obtenien la pitjor valoració. És segur que en els darrers cinc anys les xifres hauran millorat, però també estam segurs, que encara hi ha molt de camí per fer.

En referència a la Cultura, l'Oci i el Temps Lliure, s'ha de reclamar del Govern de les Illes Balears una major implicació en la resolució del problema que pateixen les persones majors d'aquestes illes, per quan es troben en grans dificultats per aconseguir places en l'oferta de viatges de l'IMSERSO. Problema que s'agreuja, quan parlam dels residents de Menorca, Eivissa i per descomptat Formentera, els quals, quan aconseguen una plaça, endemés s'han de fer càrrec de les despeses d'un forçat desplaçament i allotjament a Palma, punt de partida de tots els viatges programats per a la tercera edat.

Dir per acabar, que les fórmules o polítiques rànries i anquilosades per a desenvolupar les competències en matèria de Cultura, Oci i Temps Lliure, per part de les Comunitats Autònomes, plantegen dubtes raonables quant a la manera de

repartir les diferents subvencions que hi destinen, que van a parar a multitud d'associacions de tot tipus, sobre les quals notam a faltar un control rigorós capaç d'avaluar els mèrits que les fan mereixedores o creditors de tals subvencions. Tanmateix, el posar en dubte l'efectivitat de tals subvencions, no ens impedeix estar a favor d'elles, ja que l'organització dels majors en associacions afavoreix la seva eficiència i els permet formular les seves justes reivindicacions de manera col·lectiva. En aquest sentit, constatam i denunciem un excessiu retard alhora de fer afectives dites subvencions. Circumstància que dificulta i complica de manera greu el desenvolupament d'una labor il·lusionant, inestimable i necessària, que es du a terme de manera altruista.

En una societat, on el respecte i cura de les persones majors fos part del seu cabal cultural, d'una manera més decidida i compromesa, no tindrien raó de ser aquestes preocupacions. Però, mentre no arriba la solució de la fórmula utòpica, no podem posar en perill la supervivència d'aquelles associacions que actuen correctament i realitzen una labor veritablement encomiable en benefici i millora de la qualitat de vida de les persones majors.

Moltes gràcies per la vostra atenció!

Federació d'Associacions de Jubilats i Pensionistes
de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears
Març de 2011